

DARBA AIZSARDZĪBAS INSTRUKCIJA Nr. 20

ATRODOTIES BŪBOBJEKTĀ

1. VISPĀRĒJĀS PRASĪBAS

Par instrukcijā noteikto prasību neievērošanu vainīgās personas atbilstoši Latvijas Republikas likumdošanai, atkarībā no pārkāpuma smaguma un sekām, var tikt sauktas pie disciplināras, materiālas, administratīvas vai kriminālatbildības.

1.1. Veikt celtniecības darbus atļauts personām:

- ne jaunākām par 18.gadiem;
- kuras ir instruētas darba drošībā ugunsdrošībā, elektrodrošībā;
- kuru veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst profesijas prasībām;
- kuras ir apmācītas (instruētas) pirmās palīdzības sniegšanā.

1.2. Bīstamie un kaitīgie darba vides faktori:

- Elektriskās strāvas iedarbība.
- Veselībai kaitīgie putekļi, gāzes un ķīmiskās vielas.
- Darbs augstumā, tai skaitā nenožogotās darba vietās.
- Pārsegumi, sienās nenosegtas vai neiežogotas ailes, lūkas, kā arī akas.
- Rotējoši griezējinstrumenti, iekārtu kustošās daļas.
- Izstrādājumu, sagatavju, detaļu u.c. krišana.
- Telpas, darba vietas pieejas slidenas, nelīdzena darba klāja (grīdas) virsma.
- Darbs nelabvēlīgos darba apstākļos, pārkaršana vai pārattdzišana.
- Darba vietas (zonas) nepietiekams apgaismojums.
- Fiziskas pārslodzes, smagumu pārvietošana.
- Troksnis (elektroinstrumentu un darbaganādu)

1.3. Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi:

Kolektīvie aizsardzības līdzekļi no bīstamo un kaitīgo faktoru iedarbības

- Elektroietaišu zemējums.
- Pietiekams darba vietas apgaismojums.
- Pietiekama darba vietā kopējā ventilācija.
- Darba vietas, aiļu, lūku un aku nožogojumi;
- Aizsargapvalki rotējošiem griezējinstrumentiem.
- Drošības zīmes, bīstamās zonas apzīmējumi, brīdinošie uzraksti.

Individuālie aizsardzības līdzekļi no bīstamo un kaitīgo faktoru iedarbības.

- sezonai atbilstošs darba apģērbs;

- aizsargķivere.

1.4. Prasības uguns un sprādziendrošībai:

- smēķēt atļauts tikai tam paredzētās vietās.
- aizliegts glabāt darba vietās viegli uzliesmojošus un viegli gaistošus materiālus;
- aizliegts rīkoties ar atklātu uguni darba vietā bez norīkojuma saņemšanas un tajā noteikto drošības prasību izpildes.

1.5. Elektrodrošības prasības:

- darbā izmantot tikai sertificētus, ar CE marķējumu, elektroinstrumentus, pagarinātājus u.c.
- aizliegts atslēgt un pieslēgt elektroiekārtas pie elektrotīkla;
- aizliegts patstāvīgi remontēt elektroiekārtas, slēdžus un tml.;
- vietējā (pārvietojamo gaismekļu) apgaismojuma spriegums ne lielāks par **36**.

1.6. Ja konstatēti palīgierīcēm, instrumentiem bojājumi:

- bojājumu gadījumos (mehāniski bojājumi, dzirksteļošana, liesmu parādīšanās, deguma smaka, slēdžu uzkaršana u.c.) nekavējoties pārtraukt darbu;
- ziņot darba devējam un brīdināt citus darbiniekus par radušos situāciju;
- darbu atsākt tikai tad, kad ir novērsti bojājumi.

1.7. Darba higiēnas prasības:

- ēst tikai tam speciāli paredzētās vietās,
- mazgāt rokas pirms ēšanas un darbu beidzot,
- lietot roku aizsargziedes, ja tas nepieciešams.

2. DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBU UZSĀKOT

2.1. Pārbaudīt, atkarībā no veicamā darba un vietas, nepieciešamos individuālos aizsardzības līdzekļus un pārliecināties par to derīgumu.

2.2. Uzvilkt darba apģērbu, apavus un citus individuālās aizsardzības līdzekļus.

2.3. Pārliecināties, ka:

- darba vietā ir pietiekošs apgaismojums;
- darba vietā, procesā ir nodrošināta pietiekoša gaisa apmaiņa;
- darba vietas, kas atrodas augstāk par **1,5 m**, kā arī, ja to attālums no iespējamās krišanas vietas ir mazāks par **2 m**, nodrošinātas ar pagaidu iežogojumiem.

2.4. Noskaidrot, vai ir pastāvīgi vai potenciāli darbojošos bīstamo ražošanas faktoru darbības zonas.

Nosacījumi, kad aizliegts uzturēties būvobjektā:

2.5. Nav sagatavota darba vieta darbu veikšanai, t.sk. strādājot uz sastatnēm un pastatnēm.

2.6. Ja konstrukcijas nav droši nostiprinātas.

2.7. Nepietiekošs apgaismojums.

2.8. Nav vai ir bojāti individuālie aizsardzības līdzekļi;

2.9. Ir bojāts, nepārbaudīts, avārijas stāvoklī esošs darba aprīkojums.

- 2.10. Darba vietām (tranšejās, augstumā) trūkst nožogojumi un nav droši piekļūšanas ceļi.
- 2.11. Nav vai trūkst nepieciešamās drošības zīmes vai brīdinošie uzraksti bīstamo zonu apzīmēšanai.
- 2.12. Darba vietā ir uguns - sprādzienbīstamie materiāli.
- 2.13. Pacelties augstumā negaisa laikā, ja ir apledojs, migla vai vēja stiprums pārsniedz 15 m/s, kā arī lietū, sniega snigšanas laikā, ja virs darba vietas nav nojume.

3.DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBA LAIKĀ

- 3.1. Neveikt uzdevumā neparedzētus darbus. Nepieļaut to personu atrašanos darba vietā, kuras nav saistītas ar izpildāmo darbu, neuzdot savu darba pienākumu veikšanu citiem.
- 3.2. Būvobjektā atrasties aizsargķiverē un lietot citus izsniegtos individuālos aizsardzības līdzekļus atbilstoši veicamā darba specifikai.
- 3.3. Jebkuru neskaidrību, šaubu gadījumā par drošiem darba veikšanas paņēmieniem darbu neuzsākt un griezties pie būvdarbu vadītāja.
- 3.4. Uz darba klāju pārvietoties tikai pa ierīkotām kāpnēm sastatņu, tornišu iekšpusē.
- 3.5. Atrodoties vaļēju atvērumu tuvumā, jāseko, lai uz riteņiem pārvietojamo tornišu riteņi ir droši nobremzēti vai citādi nofiksēti. Ja tas nav iespējams, atrasties uz tādiem tornišiem vaļēju atvērumu tuvumā ir aizliegts.
- 3.6. Atrodoties uz paaugstinājuma līdzekļiem aizliegts kāpt uz margām, kā arī izmantot, uzstādīt citus priekšmetus lai pakāptos. Ja paaugstinājuma līdzekļi atrodas tuvāk par 2 m pie atvērumiem pārsegums un tml., atrasties aizliegts.
- 3.7. Paaugstinājumu līdzekļu margas, darba vietu nožogojumus aizliegts patvarīgi noņemt. Darba laikā nekāpt uz margām, neliekties pāri, nesēdēt uz tām.
- 3.8. **Aizliegts** mest no augstuma uz zemi materiālus, instrumentus, būvgružus u.c.
- 3.9. Neatrasties norobežotās teritorijās, kur ir iespējama priekšmeti krišana.
- 3.10. Nekāpt uz pārslogotām sastatnēm vai kāpnēm.
- 3.11. Pārvietojoties pa teritoriju būt uzmanīgiem no iekšēja transporta, stingri ievērot drošības zīmju norādes un brīdinājuma ierakstus. Pārvietoties pa apzīmētiem gājēju ceļiem, ja tādu nav pārvietoties ievērojot iekšēja transporta pārvietošanas maršrutus un iet pa tiem pretēja virzienā.
- 3.12. Nepieskarties kailajiem vadiem.
- 3.13. Nestāvēt rotējoša griezējinstrumenta nosacītās rotācijas plaknes ceļā un pretim detaļai.
- 3.14. Neaiztikt ar rokām rotējošu griezējinstrumentu.
- 3.15. Nevāciet un neslaukiet ar rokām skaidas un citus atkritumus.
- 3.16. Neuzturēties pie koksnes antiseptiskās apstrādes darbiem.
- 3.17. Nepārvietoties pa piekrautām ejam un gaitenēm.

3.18. Neatrsties tuvu logu stiklošanas darba vietās.

4.DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS ĀRKĀRTĒJĀS SITUĀCIJĀS

- 4.1.** Ja noticis nelaimes gadījums darbā, nekavējoties jāsniedz cietušajam pirmā palīdzība, jāizsauc ātrā medicīniskā palīdzība (Tel. **112**) un jāpaziņo darba devējam.
- 4.2.** Jāpārtrauc darbs un notikuma vieta jāatstāj neskarta.
- 4.3.** Elektriskās strāvas trieciena gadījumā cietušais jāatbrīvo no strāvas iedarbības. (atslēdzot strāvu vai pielietojot strāvu nevadošus materiālus pārvietot cietušo drošā vietā.)
- 4.4.** Ugunsgrēka gadījumā izsaukt ugunsdzēsējus (Tel. **112**), paziņot darba devējam un palīdzēt ugunsgrēka likvidēšanā savas kompetences ietvaros.
- 4.5.** Nekavējoties ziņot darba devējam un brīdināt pārējos strādājošos par bīstamiem (riska) faktoriem, kuri atklāti, konstatēti darba laikā un var apdraudēt darbinieku un klientu dzīvību un veselību.

5.DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBU BEIDZOT

- 5.1.** Izslēgt iekārtas, aparātus, apgaisojumu.
- 5.2.** Pārbaudīt, vai pēc darba nav palikuši kvēlojoši priekšmeti (aizdegšanās avoti), ja tādi ir - apliet tos ar ūdeni.
- 5.3.** Notīrīt, sakārtot un nolikt paredzētajā vietā darba apģērbu un individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 5.4.** Par visiem starpgadījumiem, bojājumiem darba procesā un veiktajiem pasākumiem to novēršanai ziņot tiešajam darbu vadītājam.